

УДК 614.2:616.89:351.778(477) "2022/..."

О. Б. Сувало,
аспірант кафедри публічного врядування,
Інститут адміністрування, державного управління та професійного розвитку
Національного університету "Львівська політехніка"
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4454-1821>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.14.299

МЕХАНІЗМИ МІЖСЕКТОРАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ОХОРОНИ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ТА ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ В УМОВАХ ВІЙНИ

O. Suvalo,
Postgraduate student of the Department of Public Governance,
Institute of public administration, governance and professional development, Lviv polytechnic national university

MECHANISMS OF INTERSECTORAL COLLABORATION FOR IMPLEMENTING MENTAL HEALTH AND PSYCHOSOCIAL SUPPORT POLICY AT THE REGIONAL LEVEL IN WARTIME

У статті здійснено аналіз механізмів міжсекторальної взаємодії в реалізації політики охорони психічного здоров'я на регіональному рівні в умовах війни. На прикладі Львівської області у 2022—2024 роках розкрито процеси інституціалізації міжвідомчої співпраці за участі органів місцевої влади, систем охорони здоров'я, соціального захисту, громадянського суспільства та міжнародних партнерів. Встановлено, що формування мережі координаційно-консультативних центрів, впровадження комплексних програм з охорони психічного здоров'я та розвиток багаторівневого партнерства сприяли оперативному реагуванню на виклики війни в сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки. Зроблено висновок про значний потенціал децентралізованого і міжсекторального підходу у формуванні стійких регіональних систем підтримки психічного здоров'я. У дослідженні використано емпіричні дані регіональних практик, положення національних стратегічних документів та положення міжнародних нормативно-правових актів.

The article explores mechanisms of intersectoral cooperation in implementing mental health policy at the regional level during wartime, focusing on the case of Lviv oblast in Ukraine from 2022 to 2024. In response to the large-scale displacement of people and the increased psychosocial distress resulting from the war, regional authorities initiated a coordinated interagency response. This included the creation of a regional working group, field visits to communities to assess needs and resources, and a series of training sessions for local professionals in cooperation with academic institutions, civil society, and international partners. The establishment of a network of coordination and advisory centers in nine districts of the region enabled rapid identification of needs, distribution of assistance, and improved communication among stakeholders. These centers have provided over 98,000 services, including financial, humanitarian, and psychological support. At the national level, this model was institutionalized through the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine №470 (May 2023), which formalized the creation of coordination centers for civilian support under regional military administrations. This step validated the Lviv experience as an effective prototype of decentralized, multisectoral governance for mental health and psychosocial support during crisis. As a result, Lviv oblast adopted a comprehensive program on mental health and psychosocial support (2023—2026), bringing together the departments of healthcare, education, and social protection in joint action with NGOs and international organizations. The article argues that such regionally adapted, multisectoral, and evidence-informed models are essential for building resilience and ensuring inclusive, community-based mental health responses in

emergency contexts. The study draws on official documents, local implementation data, and global guidance (including IASC guidelines), highlighting the relevance of coordinated, multilevel approaches in public governance of mental health under conditions of war.

Ключові слова: міжсекторальна взаємодія, управління в умовах війни, регіональне управління, координаційні механізми, психічне здоров'я та психосоціальна підтримка, ПЗПСП

Key words: intersectoral cooperation, wartime governance, regional administration, coordination mechanisms, mental health and psychosocial support, MHPSS.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

За оцінками Всесвітньої організації охорони здоров'я, приблизно 22% населення, яке зазнало впливу війни чи інших гуманітарних катастроф протягом останнього десятиліття, матиме порушення психічного здоров'я, зокрема посттравматичні розлади, депресію або тривожні стани [1]. Україна, яка від 2022 року перебуває в стані повномасштабної війни, зіткнулася з безпрецедентним гуманітарним викликом, що актуалізував необхідність системного управління у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки (ПЗПСП) на всіх рівнях влади.

На момент початку повномасштабного вторгнення України вже перебувала в умовах глибоких реформ — охорони здоров'я [2], децентралізації публічного управління [3], а також розробки інституційних змін у межах Концепції розвитку охорони психічного здоров'я до 2030 року [4]. Війна значно посилила потребу в реалізації цієї концепції, водночас поставивши перед органами влади нові, складні виклики, пов'язані з масовою внутрішньою міграцією, травмою цивільного населення, психологічним навантаженням на сферу охорони здоров'я, соціальні служби та заклади освіти.

За інформацією Управління ООН з координації гуманітарних справ, вже на початку березня 2022 року понад 600 тисяч осіб були змушені покинути свої домівки, з яких близько 100 тисяч — внутрішньо переміщені особи [5]. Ці обставини вимагали швидкої реакції зі сторони органів місцевої влади та міжгалузевого управління для забезпечення доступу до послуг в сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки.

Урядові ініціативи, міжнародна допомога, донорські програми та волонтерські проекти стали основою для впровадження заходів у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки. Водночас досі спостерігається фрагментація цих зусиль, нерівномірність міжрегіонального покриття, слабка координація та недостатність наукового аналізу моделей управління в умовах надзвичайної ситуації. Як підкреслює Міжвідомчий постійний комітет ООН з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки (IASC — Inter-Agency Standing Committee), саме управлінська координація є першим і найскладнішим елементом формування ефективного реагування [6].

У цьому контексті важливим стає вивчення регіонального досвіду інтеграції управлінських рішень, зокрема через призму міжсекторальної взаємодії. Львівська область, яка з перших днів повномасштабної війни прийняла значну кількість внутрішньо переміщених осіб, стала одним із

центрів реалізації як урядових, так і громадських ініціатив у сфері ПЗПСП. Область вирізняється активною участю органів місцевого самоврядування, розгалуженою мережею медичних, соціальних та освітніх установ, а також високим рівнем громадянської активності. Саме тому досвід Львівської області може бути репрезентативним для аналізу управлінських механізмів у кризовій ситуації, зокрема інтеграції зусиль держави, громад та неурядового сектору в рамках єдиної політики в сфері ПЗПСП.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Останні роки відзначаються зростанням наукового інтересу до проблеми реагування на виклики у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах війни в Україні. Значний внесок у дослідження проблематики здійснили О. Збітнева, О. Чабан та В. Омелянович, які констатували відсутність в Україні цілісної системи, спроможної комплексно реагувати на потреби населення у сфері психічного здоров'я. Дослідники звертають увагу на дефіцит формалізованих цілей і завдань у нормативно-правовому регулюванні, а також на практичну відсутність структур та фахівців, здатних забезпечити повний цикл реалізації державної політики у цій сфері. У відповідь на зазначені виклики вони запропонували цільову модель "Система у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки", розроблену колективом авторів Координаційного центру з психічного здоров'я при Кабінеті Міністрів України в межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я, ініційованої Оленою Зеленською [7].

Важливим доповненням до цієї дискусії є дослідження О. Наливайка та співавторів, які проаналізували виклики міжвідомчої координації та підкреслили критичну необхідність контекстної адаптації та децентралізації в управлінні сферою психічного здоров'я та психосоціальної підтримки. Автори наголошують, що ефективність гуманітарної відповіді в сфері ПЗПСП значною мірою залежить від здатності систем реагувати на швидкоплинні потреби, впроваджуючи гнучкі та адаптивні механізми управління, зорієнтовані на конкретні умови регіону [8].

Інший аспект проблеми представлено в роботах І. Пінчук та колег, які фіксують зростання кількості госпіталізацій у сфері психіатричної допомоги на тлі поглиблення кадрового дефіциту, руйнування інфраструктури та зменшення доступу до психосоціальних послуг. Автори вказують на нагальну потребу у міжсекторальному підході до забезпечення психічного здоров'я, адже лише міжгалузева взаємодія може забезпечити стійкість системи в умовах війни [11].

Отже, попри наявні наукові розвідки, у сучасному академічному дискурсі недостатньо вивчено механізми міжсек-

торальної взаємодії саме на регіональному рівні як інструменту реалізації політики охорони психічного здоров'я в умовах війни. Залишається відкритим питання інституціоналізації міжвідомчої співпраці, ролі обласних військових адміністрацій у координації учасників сфери ПЗПСР, а також ефективності впровадження відповідних комплексних програм. Запропонована в статті аналітична рамка спрямована на заповнення цієї прогалини через емпіричний аналіз практики Львівської області у 2022—2024 роках.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою дослідження є вивчення практик інтеграції управлінських рішень у сфері психічного здоров'я в умовах війни з акцентом на аналіз міжсекторальної взаємодії як ключового чинника ефективного реагування на психосоціальні виклики на регіональному рівні (на прикладі Львівської області). Для досягнення цієї мети виокремлено такі завдання: проаналізувати нормативно-правові та управлінські засади інтеграції послуг у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах війни; виявити основні форми та механізми міжсекторальної взаємодії, що застосовуються на регіональному рівні для реагування на виклики в сфері ПЗПСР.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Сфера психічного здоров'я та психосоціальної підтримки у сучасних умовах війни постає як міжсекторальна, динамічна, складна та надзвичайно важлива частина суспільного життя, яка потребує адаптивного, комплексного та скоординованого управлінського підходу. Її завдання полягає не лише в організації надання допомоги особам із психічними порушеннями, а й у створенні системи підтримки для широкого кола людей, які зазнали психоемоційного навантаження внаслідок війни. Це передбачає пошук, розвиток та мобілізацію ресурсів на різних рівнях — від інституційної до громадської ініціативи, та забезпечення комплексної відповіді на різноманітні потреби населення в психічному здоров'ї. Такий підхід неможливий без залучення представників різних секторів: охорони здоров'я (зокрема первинної та спеціалізованої допомоги), соціального захисту, освіти, сектору безпеки, громадських організацій, релігійних спільнот та міжнародних партнерів. Міжсекторальна взаємодія дозволяє не лише розширити доступ до допомоги, а й створити гнучкі моделі реагування, що враховують як індивідуальні потреби, так і потреби громад.

Особливу вагу в цьому контексті має локальний рівень, оскільки саме тут перетинаються потреби населення, обмеження ресурсів та можливості для інновацій. Регіональні та місцеві органи влади, волонтерські ініціативи, громадські організації, освітні, соціальні та медичні заклади змушені діяти швидко, приймати управлінські рішення в умовах невизначеності, а також координувати дії з численними партнерами. Саме на цьому рівні відбувається безпосереднє надання послуг, реагування на кризові ситуації, виявлення вразливих груп та розбудова довіри до системи.

Водночас український контекст формує особливо складне середовище, в якому реалізуються управлінські рішення у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки. Поєднання радянської спадщини з її стигматизуючим підходом до психічних розладів, інституційної не-

стабільності, трансгенераційної травми, втрат, вимушеної міграції та хронічного дефіциту фінансових, кадрових і технічних ресурсів — усе це створює численні бар'єри для ефективного функціонування системи. Війна ще більше загострила ці виклики: масові переміщення, розлука з близькими, втрата житла, тривалий стрес та травматизація, економічна нестабільність, а також втрата і професійне вигорання фахівців стали повсякденною реальністю. За даними досліджень, через 18 місяців після повномасштабного вторгнення Росії приблизно кожен третій дорослий в Україні демонстрував симптоми, які відповідали критеріям психічного розладу [13]. Одночасно система охорони психічного здоров'я зазнала суттєвих втрат як у частині інфраструктури, так і через відтік професіоналів, що особливо болісно вразило східні та південні регіони країни.

У відповідь на виклики, спричинені повномасштабною війною, у Львівській області було оперативно розгорнуто комплекс управлінських заходів, які стали прикладом інституціоналізації міжсекторальної взаємодії в умовах надзвичайної ситуації. Вже 28 лютого 2022 року, фактично на четвертий день після вторгнення, за ініціативи Львівської обласної військової адміністрації (ЛОВА), у співпраці з громадською організацією "Кризова психологічна служба міста Львова" та за підтримки українсько-швейцарського проєкту "Психічне здоров'я для України" було створено медико-психологічну службу на залізничному вокзалі у Львові [14]. Ця структура стала першим прикладом адаптивної моделі кризового реагування на місцевому рівні, яка забезпечила надання первинної медичної, психологічної та інформаційної підтримки тисячам внутрішньо переміщених осіб, що прибували до регіону. Її функціонування продемонструвало здатність швидко формувати багатосекторну команду й інтегрувати ресурси охорони здоров'я, громадянського суспільства та міжнародної допомоги.

Уже 28 квітня 2022 року на рівні області було створено спеціалізовану робочу групу з питань психічного здоров'я та психосоціальної підтримки (ПЗПСР), яка взяла на себе функції координації дій міжнародних гуманітарних організацій, що працювали на території області, та впровадження рекомендацій національної робочої групи ПЗПСР під керівництвом ВООЗ та Міжнародного медичного корпусу [15]. Цей крок засвідчив перехід від хаотичного реагування до формування стратегічно орієнтованої, структурованої моделі управління допомогою у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки. Завдяки діяльності робочої групи було налагоджено постійний обмін інформацією між донорами, місцевими виконавцями та органами влади, що дало змогу координувати зусилля, уникати дублювання та оптимізувати використання ресурсів.

Наступним етапом стало створення 6 травня 2022 року наказом голови ЛОВА обласної міжвідомчої робочої групи з 14 учасників, до складу якої увійшли представники ЛОВА, керівники профільних департаментів, медичних і соціальних установ, громадських організацій, міжнародних партнерів і представник Уповноваженого Верховної Ради з прав людини [16]. Її діяльність стала інструментом формалізації управлінських механізмів міжсекторальної взаємодії, що охоплювали не лише реагування, а й стратегічне планування. Повноваження робочої групи включали розробку дорожньої карти щодо комплексної підтримки внутрішньо переміщених осіб, організацію виїзних координаційних зустрічей у територіальних громадах, а також проведення

системних навчань для фахівців різних галузей, зокрема практичних психологів, лікарів первинної ланки, та соціальних працівників. Така діяльність сприяла не лише обміну досвідом і ресурсами, а й формуванню єдиної управлінської культури реагування на психосоціальні виклики.

З травня 2022 року міжвідомча робоча група, створена при Львівській обласній військовій адміністрації (ЛОВА), здійснила виїзди до всіх районів області з метою вивчення актуальних потреб внутрішньо переміщених осіб (ВПО) і місцевого населення, а також оцінки наявних ресурсів на місцях. Такий підхід дозволив не лише налагодити безпосередній діалог з представниками громад, а й зібрати емпіричні дані для формування обґрунтованих рішень на регіональному рівні. На основі результатів виїздів було виявлено значні відмінності в готовності територіальних громад до надання послуг у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки (ПЗПСП), що, в свою чергу, актуалізувало потребу у підвищенні спроможності місцевих фахівців.

У відповідь на це впродовж літа 2022 року за участі Українського католицького університету, громадської організації "Кризова психологічна служба міста Львова" та за підтримки українсько-швейцарського проєкту міжнародної технічної допомоги "Психічне здоров'я для України" було організовано серію фахових тренінгів. Ці навчання були спрямовані на розвиток компетенцій практичних психологів, соціальних працівників і фахівців первинної медичної допомоги у сфері роботи з психологічною травмою, кризовими станами, а також на підвищення навичок міжвідомчої взаємодії.

Зі зростанням кількості міжнародних організацій, що почали діяти на території Львівщини, постала необхідність в управлінській координації для уникнення дублювання зусиль, хаотичного розподілу ресурсів та неузгоджених комунікацій. У відповідь на це ініційовано створення мережі координаційно-консультативних центрів у районних центрах області. Ці центри мали виконувати функцію ключових точок взаємодії між внутрішньо-переміщеними особами, місцевими громадами, міжнародними донорами, неурядовими організаціями, комунальними службами та органами влади. Їх основними завданнями стали: інформування ВПО про наявні послуги, збір запитів щодо потреб, передача інформації до відповідних організацій і налагодження міжгалузевої координації на місцях.

Інституційним підґрунтям для створення такої мережі стало підписання в серпні 2022 року Меморандуму про партнерство між ЛОВА та 40 міжнародними організаціями, що закріпило політичну волю та зобов'язання сторін до сталого співробітництва. Цього ж місяця, згідно з наказом начальника ЛОВА № 170/22 від 23.08.2022 року, було офіційно створено Консультативно-координаційний центр при обласній військовій адміністрації з питань організації допомоги ВПО [17].

Центр виконував стратегічну функцію управління координаційною мережею і був наділений повноваженнями:

- здійснювати координацію дій усіх суб'єктів, залучених до надання допомоги ВПО, включно з державними органами, міжнародними донорами, громадськими та комунальними структурами;
- ініціювати та підтримувати функціонування комунікаційних платформ у громадах для обговорення потреб і формування локальних рішень;
- здійснювати узгодження дій регіональних офісів

підтримки з метою забезпечення цілісності послуг;

— реалізовувати стратегічне планування на рівні області та формувати партнерські підходи до взаємодії з донорами, а також з національними та місцевими органами влади.

Відтак, діяльність консультативно-координаційного центру та відповідної мережі на районному рівні стала втіленням принципів інтегрованого управління, заснованого на децентралізації, міжсекторальній взаємодії, використанні локальних знань і гнучкому ресурсному плануванні. Ця модель дозволила забезпечити не лише доступність допомоги, а й її релевантність, адресність і чутливість до специфіки громади.

У вересні 2022 року у Львівській області було завершено формування повноцінної мережі з 9 координаційно-консультативних центрів, розташованих у кожному районному центрі. У Львівському районі, зокрема, діяли три такі центри: у Городку, Кам'янці-Бузькій та Перемишлянах. Ці центри виконували ключову роль у реалізації міжвідомчої моделі реагування на психосоціальні виклики, забезпечуючи збір та аналіз потреб населення, організацію допомоги, координацію діяльності державних, комунальних, громадських та міжнародних організацій.

Упродовж 2022-2024 років Координаційний центр при Львівській обласній військовій адміністрації надав 98 210 послуг, у тому числі: скерував 8 599 осіб на отримання фінансової допомоги, 28 032 особи отримали гуманітарну підтримку, а 54 060 — психологічну допомогу [18].

Інституційне закріплення цих механізмів відбулося на загальнодержавному рівні: Постанова Кабінету Міністрів України № 470 від 09.05.2023 року передбачила створення координаційних центрів підтримки цивільного населення при обласних державних або військових адміністраціях [19]. Це рішення формалізувало апробовану на Львівщині модель, визнавши її дієвим механізмом національного реагування в умовах війни.

Завершальним етапом цього управлінського циклу стало ухвалення Комплексної програми охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки цивільного населення у Львівській області на 2023—2026 роки (розпорядження ЛОВА № 795/0/5-23ВА від 05.09.23) [20]. Ця програма передбачає реалізацію міжсекторальної політики за участі ключових відомств: департаменту охорони здоров'я, департаменту освіти і науки, департаменту соціального захисту населення ЛОВА, у партнерстві з неурядовими та міжнародними організаціями. Вона стала першою обласною програмою такого масштабу, спрямованою на інтеграцію управлінських рішень у сфері психічного здоров'я в умовах війни.

Отже, досвід Львівської області демонструє ефективну модель інтеграції управлінських рішень у сфері психічного здоров'я, що поєднує стратегічне планування, оперативне реагування, партнерську взаємодію та нормативне закріплення, яка може бути масштабована для інших регіонів України.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Проведене дослідження дозволило отримати низку важливих результатів, що розкривають особливості інтеграції управлінських рішень у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах війни:

1. Львівська область продемонструвала здатність до швидкої мобілізації ресурсів, інституціоналізації нових управлінських форматів та створення системи психосоціальної підтримки в умовах невизначеності та високого попиту на послуги, що вказує на ефективність регіонального рівня реагування.

2. Координація дій між органами влади, громадськими структурами, міжнародними партнерами та місцевими громадами дозволила забезпечити багаторівневу та гнучку відповідь на психосоціальні потреби населення, що підтверджує значення міжсекторальної взаємодії як управлінського ресурсу

3. Встановлено, що механізми кризового реагування переросли у сталу інфраструктуру шляхом створення мережі координаційно-консультативних центрів і затвердження обласної програми у 2023 році. Це свідчать про трансформацію тимчасових рішень у довгострокову міжвідомчу політику.

4. На прикладі Львівської області напрацьовано формат інтеграційного управління, що може бути адаптований до інших регіонів України як частина загальнонаціональної стратегії з охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки.

Отже, результати дослідження підтверджують, що в умовах війни саме інтегровані управлінські рішення, прийняті на рівні регіону, забезпечують підвищення ефективності, адаптивності та стійкості в сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки.

Література:

1. World Health Organization. Scaling-up mental health and psychosocial services in war-affected regions: best practices from Ukraine. 2022. URL: <https://www.who.int/news-room/feature-stories/detail/scaling-up-mental-health-and-psychosocial-services-in-war-affected-regions--best-practices-from-ukraine> (дата звернення: 05.07.2025).

2. Про стан національної системи охорони здоров'я та невідкладні заходи щодо забезпечення громадян України медичною допомогою: Рішення РНБО від 30.07.2021 р., уведене в дію Указом Президента України від 18.08.2021 р. № 369/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0052525-21#Text> (дата звернення: 05.07.2025).

3. Портал "Децентралізація". URL: <https://decentralization.gov.ua/> (дата звернення: 05.07.2025).

4. Про затвердження плану заходів на 2021-2023 роки з реалізації Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.10.2021 р. № 1215-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1215-2021-p#Text> (дата звернення: 05.07.2025).

5. Ukraine: Humanitarian Impact Situation Report (As of 3:00 p.m. (EET), 28 February 2022). OCHA. URL: <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukraine-humanitarian-impact-situation-report-300-pm-eet-28-february-2022> (дата звернення: 05.07.2025).

6. IASC Guidelines on Mental Health and Psychosocial Support in Emergency Settings. Endorsed by IASC Principals. Geneva: Inter-Agency Standing Committee (IASC), 2007. URL: <https://interagencystandingcommittee.org/sites/default/files/migrated/2020-11/>

IASC%20Guidelines%20on%20Mental%20Health%20and%20Psychosocial%20Support%20in%20Emergency%20Settings%20%28English%29.pdf (дата звернення: 05.07.2025).

7. Zbitnieva O., Chaban O., Omelyanovich V. A target model of the mental health and psychosocial support system as a response to the devastating impact of war in Ukraine. PMGP. 2024. Vol. 9, No. 3. e0903539. URL: <https://ojsdemo.e-medjournal.com/index.php/psp/article/view/539> (дата звернення: 05.07.2025)

8. Nalyvaiko O., Vus V., Zotova L., Kostruba N., Tayeh R. Mental Health and Psychosocial Support Coordination in Wartime (Ukraine): Lessons from a Humanitarian Perspective: Research Note // Mental Health: Global Challenges Journal. 2025. Vol. 8, No. 1. С. 27-35. DOI: <https://doi.org/10.56508/mhgscj.v8i1.268>

9. Inter-Agency Standing Committee (IASC). Офіційний сайт. URL: <https://interagencystandingcommittee.org/iasc> (дата звернення: 05.07.2025).

10. Всесвітня організація охорони здоров'я; Міністерство охорони здоров'я України. Українські пріоритетні багатосекторні дії у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки під час і після війни: Операційна дорожня карта. 9 грудня 2022 р. URL: <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukrainian-prioritized-multisectoral-mental-health-and-psychosocial-support-actions-during-and-after-war-operational-roadmap-enuk> (дата звернення: 05.07.2025).

11. Pinchuk, I., Buzynska, L., Semenova, I., Khmara, T., & Radchuk, T. (2025). Mental health system reforms in Ukraine during wartime: Experience and challenges. International Journal of Mental Health Systems. <https://doi.org/10.1186/s13033-025-00667-9>

12. Alemi, Q., Panter-Brick, C., Oriya, S., et al. (2023). Afghan mental health and psychosocial well-being: thematic review of four decades of research and interventions. BJPsych Open, 9 (4), e125. <https://doi.org/10.1192/bjo.2023.502>

13. Martsenkovskiy, D., Shevlin, M., Ben-Ezra, M., et al. (2024). Mental health in Ukraine in 2023. European Psychiatry, 67(1), e27. <https://doi.org/10.1192/j.eurpsy.2024.12>

14. Вертелецька В. На вокзалі у Львові запрацювала медико-психологічна допомога. Lemberg News. 2022. 28 лютого. URL: <https://lemberg-news.info/на-вокзалі-у-львові-запрацювала-медик/> (дата звернення: 05.07.2025).

15. Alvear Veintimilla K. Mental health & psychosocial support rapid situational analysis: Ukraine — Kyiv, Odesa & Lviv. International Medical Corps. 2022. квітень. URL: <https://cdn1.internationalmedicalcorps.org/wp-content/uploads/2022/05/IMC-2022-Ukraine-MHPSS-Rapid-Situational-Analysis.pdf>

16. Про створення робочої групи для надання медико-психосоціальної допомоги внутрішньо переміщеним особам: наказ начальника Львівської обласної військової адміністрації від 06.05.2022 р. № 77/22.

17. Щодо організації надання допомоги внутрішньо переміщеним особам на території Львівської області: наказ начальника Львівської обласної військової адміністрації від 23.08.2022 р. № 170/22.

18. Психосоціальна послуга на Львівщині у 2022—2024 роках: що змінилося, що зробили та які виклики є актуальними. URL: <https://loda.gov.ua/news/103119?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAAR1CVQYWT->

Dd656gqT_1BvBudr4CPGItvYYhVEcd3zz-Xq9MkMKBVrShzt3A_aem_3Yl2ciyK5y540NBtqLgmFg (дата звернення: 05.07.2025).

19. Про координаційні центри підтримки цивільного населення: постанова Кабінету Міністрів України від 09.05.2023 р. № 470. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/470-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення: 05.07.2025).

20. Про затвердження Комплексної програми охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки цивільного населення у Львівській області на 2023—2026 роки: розпорядження начальника Львівської обласної військової адміністрації. URL: <https://loda.gov.ua/documents/78112> (дата звернення: 05.07.2025).

References:

1. World Health Organization (2022), "Scaling-up mental health and psychosocial services in war-affected regions: best practices from Ukraine", World Health Organization. Available at: <https://www.who.int/news-room/feature-stories/detail/scaling-up-mental-health-and-psychosocial-services-in-war-affected-regions--best-practices-from-ukraine> (Accessed 25 June 2025).

2. President of Ukraine (2021), "On the state of the national health care system and urgent measures to provide citizens with medical care", Ofitsiyni visnyk Ukrainy, 30 July. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0052525-21#Text> (Accessed 25 June 2025).

3. Decentralization portal (2025), Available at: <https://decentralization.gov.ua/> (Accessed 25 June 2025).

4. Cabinet of Ministers of Ukraine (2021), "On approval of the action plan for 2021—2023 to implement the Concept of mental health development in Ukraine until 2030", Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1215-2021-p#Text> (Accessed 25 June 2025).

5. United Nations OCHA (2022), "Ukraine: Humanitarian Impact Situation Report (As of 3:00 p.m. (EET), 28 February 2022)", ReliefWeb. Available at: <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukraine-humanitarian-impact-situation-report-300-pm-eet-28-february-2022> (Accessed 25 June 2025).

6. Inter-Agency Standing Committee (IASC) (2007), "IASC Guidelines on Mental Health and Psychosocial Support in Emergency Settings", Geneva: IASC. Available at: <https://interagencystandingcommittee.org/sites/default/files/migrated/2020-11/IASC%20Guidelines%20on%20Mental%20Health%20and%20Psychosocial%20Support%20in%20Emergency%20Settings%20%28English%29.pdf> (Accessed 25 June 2025).

7. Zbitnieva, O., Chaban, O. and Omelyanovych, V. (2024), "A target model of the mental health and psychosocial support system as a response to the devastating impact of war in Ukraine", PMGP, vol. 9, no. 3, pp. e0903539. Available at: <https://ojsdemo.e-medjournal.com/index.php/psp/article/view/539> (Accessed 25 June 2025).

8. Nalyvaiko, O., Vus, V., Zotova, L., Kostruba, N. and Tayeh, R. (2025), "Mental Health and Psychosocial Support Coordination in Wartime (Ukraine): Lessons from a Humanitarian Perspective: Research Note", Mental Health: Global Challenges Journal, vol. 8, no. 1, pp. 27—35. <https://doi.org/10.56508/mhgjc.v8i1.268>

9. Inter-Agency Standing Committee (IASC) (2025), Available at: <https://interagencystandingcommittee.org/iasc> (Accessed 25 June 2025).

10. Vsesvitnia orhanizatsiia okhorony zdorovia; Ministerstvo okhorony zdorovia Ukrainy (2022), "Ukrainian prioritized multisectoral mental health and psychosocial support actions during and after war: Operational roadmap", ReliefWeb, 9 December. Available at: <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukrainian-prioritized-multisectoral-mental-health-and-psychosocial-support-actions-during-and-after-war-operational-roadmap-enuk> (Accessed 25 June 2025).

11. Pinchuk, I., Vorona, A., Krasnovska, O. et al. (2025), "Mental health and psychosocial support system during wartime in Ukraine: a nationwide case study", International Journal of Mental Health Systems. <https://doi.org/10.1186/s13033-025-00667-9>

12. Alemi, Q., Panter-Brick, C., Oriya, S. et al. (2023), "Afghan mental health and psychosocial well-being: thematic review of four decades of research and interventions", BJPsych Open, vol. 9, no. 4, e125. <https://doi.org/10.1192/bjo.2023.502>

13. Martsenkovskiy, D., Shevlin, M. and Ben-Ezra, M. (2024), "Mental health in Ukraine in 2023", European Psychiatry, vol. 67, no. 1, e27. <https://doi.org/10.1192/j.eurpsy.2024.12>

14. Verteletska, V. (2022), "Medical and psychological aid launched at Lviv railway station", Lemberg News, 28 February. Available at: <https://lemberg-news.info/на-вокзалі-у-львові-запрацювала-медик/> (Accessed 25 June 2025).

15. Alvear Veintimilla, K. (2022), "Mental health & psychosocial support rapid situational analysis: Ukraine — Kyiv, Odesa & Lviv", International Medical Corps, April. Available at: <https://cdn1.internationalmedicalcorps.org/wp-content/uploads/2022/05/IMC-2022-Ukraine-MHPSS-Rapid-Situational-Analysis.pdf> (Accessed 25 June 2025).

16. Nachalnyk Lvivskoi oblasnoi viiskovoi administratsii (2022), "Order No. 77/22 on establishing a working group to provide medical and psychosocial assistance to internally displaced persons", Lvivska oblasna viiskova administratsiia, 6 May.

17. Nachalnyk Lvivskoi oblasnoi viiskovoi administratsii (2022), "Order No. 170/22 on organizing assistance for internally displaced persons in Lviv region", Lvivska oblasna viiskova administratsiia, 23 August.

18. Lvivska oblasna viiskova administratsiia (2024), "Psychosocial service in Lviv region in 2022—2024: what has changed, what has been done, and what challenges remain relevant", Available at: <https://loda.gov.ua/news/103119> (Accessed 25 June 2025).

19. Kabinet Ministriv Ukrainy (2023), "Resolution No. 470 of 09.05.2023 on coordination centers for civil population support", Uriadovi portal. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/470-2023-n#Text> (Accessed 25 June 2025).

20. Lvivska oblasna viiskova administratsiia (2023), "On approval of the Comprehensive Program for Mental Health and Psychosocial Support of the Civilian Population in Lviv Region for 2023—2026)", Available at: <https://loda.gov.ua/documents/78112> (Accessed 25 June 2025).
Стаття надійшла до редакції 09.07.2025 р.